

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการศึกษาจากการวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์เจาะลึก และเลือกผู้ให้ข้อมูลทั้งประเทศไทย และสาธารณรัฐเกาหลี

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาจากการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจด้านความร่วมมือทางการค้าระหว่างประเทศในธุรกิจประเภทต่างๆ และความต้องการอัตรากำลังคนในธุรกิจประเภทต่างๆ ที่เกิดขึ้นในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2551-2560) ของประเทศไทย และสาธารณรัฐเกาหลี มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษานโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศไทย และสาธารณรัฐเกาหลี โดยการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ โดยการสัมภาษณ์เจาะลึกในประเด็น

21 นโยบายและสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันและอนาคตของประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี

22 สภาพความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลีในปัจจุบันและอนาคต

23 ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี

24 ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและความต้องการอัตรากำลังคนในธุรกิจ

3. สรุปผลการวิจัยระยะที่ 1 ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจด้านความร่วมมือทางการค้าระหว่างประเทศในธุรกิจประเภทต่างๆ และความต้องการอัตรากำลังคนในธุรกิจประเภทต่างๆ ของประเทศไทย และสาธารณรัฐเกาหลีที่จะเกิดขึ้นในทศวรรษหน้า (2551-2560)

ระยะที่ 2 การกำหนดแนวทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยที่สอดคล้องกับความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลีในทศวรรษหน้า (2551-2560) มีขั้นตอน การดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษานโยบายด้านการศึกษาของประเทศไทย และสาธารณรัฐเกาหลี โดยศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลด้านการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เจาะลึกในประเด็น

21 ศึกษาความสอดคล้องของนโยบายด้านการศึกษาในปัจจุบันกับทิศทางการร่วมมือ เศรษฐกิจของประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลีในทศวรรษหน้า และความต้องการอัตรากำลังคน ในธุรกิจประเภทต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในทศวรรษหน้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี

22 ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับความร่วมมือพัฒนาทางการค้า ระหว่างประเทศและความต้องการอัตรากำลังคนในธุรกิจประเภทต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นใน 10 ปีข้างหน้า ระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี

3 สรุปผลการวิจัยระยะที่ 2 แนวทางการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยที่มีความสอดคล้องกับความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และความต้องการอัตรากำลังคน ในธุรกิจประเภทต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในทศวรรษหน้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี

4 ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ทั้ง 2 ระยะจะได้แนวทางการร่วมมือระหว่างสถาบัน อุดมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี และแนวทางการจัดการศึกษา และรายวิชาในหลักสูตร ระดับอุดมศึกษาซึ่งประกอบด้วยรายวิชาทั่วไป รายวิชาเฉพาะ และรายวิชาอุตสาหกรรม เพื่อจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจในทศวรรษหน้า

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหา

1. ศึกษานโยบายทางเศรษฐกิจ และนโยบายด้านการศึกษาดั้งแต่อดีตและปัจจุบัน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติของประเทศไทย และสาธารณรัฐเกาหลี

2. ศึกษาสภาพความร่วมมือทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน เพื่อวิเคราะห์ทิศทางการร่วมมือ เศรษฐกิจระหว่างประเทศ และความต้องการอัตรากำลังคนในธุรกิจประเภทต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นใน ทศวรรษหน้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี

3. ศึกษาความสอดคล้องของนโยบายด้านการศึกษาในปัจจุบันกับทิศทางการร่วมมือ เศรษฐกิจระหว่างประเทศ และความต้องการอัตรากำลังคนในธุรกิจประเภทต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นใน ทศวรรษหน้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี

4. กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยที่มีความสอดคล้องกับ

ความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจในธุรกิจประเภทต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นใน 10 ปีข้างหน้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยพิจารณาคคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูล และจำนวนผู้ให้ข้อมูลซึ่งจะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. การกำหนดคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยคำนึงถึงความสามารถของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการทำงาน และประสบการณ์ระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี เป็นผู้รอบรู้ในประเด็นที่ศึกษา เป็นผู้ที่ศึกษาเรื่องดังกล่าวมาเป็นเวลานานเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบและมีประสบการณ์โดยตรงกับประเด็นปัญหาที่ศึกษา

2. วิธีคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิในวงการสถาบันมหาวิทยาลัยและวงการธุรกิจระหว่างประเทศให้เสนอรายชื่อบุคคลที่ให้เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล การคัดเลือกนี้จำเป็นต้องพิจารณาคคุณสมบัติอย่างละเอียดเพื่อให้เหมาะสมกับการดำเนินการวิจัย เมื่อคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลนั้น โดยส่งจดหมายหรือแจ้งโดยตรงให้ผู้ให้ข้อมูลทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยพร้อมทั้งขอความร่วมมือไว้ล่วงหน้า

3. ความร่วมมือของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกผู้ที่มีความเต็มใจ และความตั้งใจยินยอมสละเวลาในการให้ความร่วมมือกับงานวิจัยรวมทั้งให้ความสำคัญแก่การวิจัย

4. จำนวนผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกให้มีจำนวนมากเพียงพอ เพื่อที่จะได้ความคิดเห็นใหม่ และได้คำตอบที่มีน้ำหนัก และมีความน่าเชื่อถือ โดยไม่มีข้อกำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลรวมเป็น 30 คน จำแนกเป็นด้านเศรษฐกิจ 10 คน ด้านธุรกิจ 10 คน ด้านการศึกษา 10 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีลักษณะเป็นเอกพันธ์ (Homogeneous Group) ซึ่งเป็นผู้ที่มีงานหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลีในองค์กร และทางวิชาการ และมีลักษณะเป็นอเนกพันธ์ (Heterogeneous Group) ซึ่งมีความแตกต่างด้านความรู้ ประสบการณ์ สายงาน เพื่อลดความคลาดเคลื่อนจากประเด็นข้อคำถาม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

41 ผู้ให้ข้อมูลด้านเศรษฐกิจจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี จำนวน 10 คน จำแนกเป็น

41.1 ประเทศไทยจำนวน 5 คน

ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ (1) นักวิชาการของสถาบันเกาหลีศึกษามหาวิทยาลัยรามคอมแห่ง (2) อัครราชทูตที่ปรึกษาฝ่ายการพาณิชย์ระหว่างประเทศ ประจำสาธารณรัฐเกาหลี (3) เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (4) นักวิชาการฝ่ายเกาหลีในสถาบันเอเชียศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ (5) เจ้าหน้าที่ของสำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

41.2 สาธารณรัฐเกาหลีจำนวน 5 คน

ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ (1) นักวิชาการด้านภาษาและเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทย และสาธารณรัฐเกาหลีของมหาวิทยาลัย (2) นักวิชาการและที่ปรึกษาในการค้าการลงทุนสำนักส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ แห่งเกาหลี (3) นักวิชาการของฝ่ายการจัดข้อมูลการค้าการลงทุน สำนักส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ประจำประเทศไทย (4) นักวิจัยเศรษฐกิจภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และตะวันออกกลางฝ่ายเอเชียของสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และ (5) นักวิจัยอาวุโสสถาบันวิจัยของเอกชน

42 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้านธุรกิจจำนวน 10 คนจำนวนเป็น

421 ประเทศไทยจำนวน 5 คน

นักธุรกิจภาคเอกชนที่มีความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ระหว่างประเทศไทยกับ สาธารณรัฐเกาหลีซึ่งเป็นเจ้าของการทำธุรกิจ ผู้จัดการ และผู้บริหารของบริษัทเอกชนด้านการผลิต การค้าระหว่างประเทศ และ การให้บริการซึ่งมีประสบการณ์ในการประกอบการไม่ต่ำกว่า 5 ปี

422 สาธารณรัฐเกาหลีจำนวน 5 คน

นักธุรกิจภาคเอกชนที่มีความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ระหว่างประเทศไทยกับ สาธารณรัฐเกาหลีซึ่งเป็นเจ้าของการทำธุรกิจ ผู้จัดการ และผู้บริหารของบริษัทเอกชนด้านการผลิต การค้าระหว่างประเทศ และ การให้บริการซึ่งมีประสบการณ์ในการประกอบการไม่ต่ำกว่า 5 ปี

43 ผู้ให้ข้อมูลด้านการศึกษา 10 คนจำนวนเป็น

431 ประเทศไทยจำนวน 5 คน

นักวิชาการเกี่ยวกับเกาหลีศึกษาในมหาวิทยาลัยของประเทศไทย ได้แก่ (1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (3) มหาวิทยาลัยบูรพา (4) มหาวิทยาลัยนเรศวร (5) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

432 สาธารณรัฐเกาหลีจำนวน 5 คน

นักวิชาการของสาธารณรัฐเกาหลีเกี่ยวกับไทยศึกษาทั้งในประเทศไทย และ สาธารณรัฐเกาหลี ได้แก่ (1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2) Hankuk University of Foreign Studies

(3) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (4) มหาวิทยาลัยบูรพา (5) ราชภัฏสุราษฎร์ธานี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างถูกสร้างขึ้นเพื่อดำเนินการทำวิจัยโดยมีประเด็นสำคัญแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งประกอบด้วยหน้าที่และตำแหน่งของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 นโยบายและสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน และอนาคตของประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลีซึ่งประกอบด้วยคำถาม 2 ข้อ

1) ให้อธิบายการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมสาขาต่างๆ ในการสร้างความสามารถในการแข่งขันในเวทีการค้าภายใต้โลกไร้พรมแดน

2) ให้อธิบายสภาพเศรษฐกิจของปัจจุบันและอนาคตตามประเภทอุตสาหกรรมของประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี

ตอนที่ 3 สภาพความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลีในปัจจุบันและอนาคตซึ่งประกอบด้วยคำถาม 2 ข้อ

1) ประเภทธุรกิจที่ดำเนินการมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะลดลง ทรงตัว หรือขยายเพิ่มขึ้นในอนาคตหรือไม่ อย่างไรในแต่ละประเภทธุรกิจ

2) ประเภทธุรกิจที่มีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย และสาธารณรัฐเกาหลีที่มีการเติบโต จะมีความต้องการกำลังคน และประมาณจำนวนเท่าไร ในแต่ละประเภทธุรกิจ

ตอนที่ 4 แนวโน้มความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลีซึ่งประกอบด้วยคำถาม 2 ข้อ

1) แนวโน้มความร่วมมือทางเศรษฐกิจด้านการลงทุน และการค้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี และ สภาพการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่จะได้รับมีอะไรบ้าง

2) การรับมือกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรม หรือธุรกิจที่ดำเนินการร่วมกันระหว่างไทยกับสาธารณรัฐเกาหลีที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้นในด้านต่างๆ ได้แก่ การสร้างบุคลากร การบริหาร การลงทุน และวัตถุดิบที่ใช้ มีการเตรียมตัวแต่ละด้านอย่างไร

ตอนที่ 5 อุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการสร้างความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลีซึ่งประกอบด้วยคำถาม 2 ข้อ

1) อุปสรรคในการสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทย และสาธารณรัฐเกาหลี

ในแต่ละด้านประกอบด้วย การสร้างบุคลากร การบริหารทางภาครัฐ และเอกชน การลงทุน วัตถุประสงค์ที่ใช้การผลิต การวางแผนนโยบาย และการดำเนินนโยบาย และสภาพแวดล้อมของสังคม

2) แนวทางแก้ไขที่สำคัญต่อการสร้างความร่วมมือ เพื่อพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างคนไทยกับคนเกาหลี ในแต่ละด้านประกอบด้วย ทักษะคนระหว่างไทยกับเกาหลี ความรู้ความสามารถ และฝีมือหรือประสิทธิภาพการทำงาน

การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ในการทำวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาพิจารณาตรวจภาษาเนื้อหาและโครงสร้าง เพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบและได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดแล้วนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Document) โดยการศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับนโยบายทางเศรษฐกิจ และการศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี ทำการวิเคราะห์สรุปผล และบันทึกผลการศึกษาลงในแบบบันทึกเนื้อหาและใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง

2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยดำเนินการดังนี้

21 ติดต่อผู้ที่ได้กำหนดเป็นผู้ให้ข้อมูล เพื่อขอความร่วมมือ และแจ้งให้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัย และเหตุผลที่เลือกเป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยทำหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์ และกำหนด วัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ จากภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี นำไปส่งผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยตนเองพร้อมทั้งโครงสร้างแนวทางการสัมภาษณ์เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลได้ศึกษาประเด็นข้อคำถามก่อนการสัมภาษณ์

22 โทรศัพท์ยืนยัน วัน เวลา และสถานที่แน่นอนกับผู้ให้สัมภาษณ์อีกครั้ง

23 กำหนดเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ประมาณคนละ 3 ชั่วโมง โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เจาะลึกและผลการสัมภาษณ์แบบสะสมระหว่างการสัมภาษณ์ในแต่ละช่วง ผู้สัมภาษณ์ได้สรุปบทวนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ให้ผู้ให้ข้อมูลฟัง เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลแก้ไขเพิ่มเติมหรือขัดเกลาใจความให้ถูกต้อง กระบวนการนี้จะกระทำซ้ำๆ ตลอดการสัมภาษณ์

24 หลังจากเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มารวบรวม และวิเคราะห์ สังเคราะห์ เขียนเป็นรายงานการสัมภาษณ์ ส่วนประเด็นที่ยังไม่ชัดเจนผู้วิจัยจะโทรศัพท์สอบถามเพิ่มเติมแล้ว สรุปเป็นแนวทางการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีความสอดคล้องกับความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลีที่จะเกิดขึ้นในทศวรรษหน้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปทิศทางความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลีในทศวรรษหน้า
2. ข้อมูลการสัมภาษณ์ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน นำมาวิเคราะห์เนื้อหา รวบรวมแนวความคิดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน หรือความเห็นร่วมกันของผู้ให้สัมภาษณ์ในแต่ละหัวข้อของการสัมภาษณ์ แล้วนำเสนอในรูปแบบพรรณนาและความถี่
3. แนวทางความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทย และสาธารณรัฐเกาหลีในทศวรรษหน้าที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุดแล้วกำหนดเป็นแนวทางการจัดการศึกษาระดับ อุดม ศึกษาที่มีความสอดคล้องส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง
4. นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญกลับมาปรับปรุงแก้ไขแล้ว สรุปเป็นแนวทางการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยที่สอดคล้องกับความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี